

Уляна Сахновська
Науковий керівник – проф. Фісанов В.П.

Заснування британського Міністерства інформації на завершальному етапі Першої світової війни

Пропагандистські кампанії часів Першої світової війни стали поворотним моментом в еволюції пропаганди, адже саме у 1914-1918 роках вона стала систематичною практикою всіх великих держав. Проте, якщо 1914 рік ознаменувався широким (і доволі успішним) розгортанням британської пропаганди, яка була ще відносно новим видом діяльності, то вже у 1916 році ці процеси пішли на спад.

Численні спроби створити централізовану систему пропаганди зазнавали невдачі, серед причин якої велика залежність від Міністерства закордонних справ, відсутність єдності і координації, повільні методи роботи, недооцінювання роботи ЗМІ тощо. Проте чи не найважливішою причиною стала кардинальна зміна ситуації на міжнародній арені наприкінці 1917 року, а саме: прихід більшовиків до влади.

Заклики більшовиків про право кожної нації на самовизначення могли бути вдало використані британськими пропагандистами, хоча й приховували в собі велику загрозу для всієї Британської Імперії. З одного боку, ці гасла можна було використати проти слабкого місця блоку Центральних держав – Австро-Угорщини, яка на той час була багатонаціональною державою. З іншого боку, ініціативи Британії проти неї ж самої могли використати ірландці, ситуація з якими була вкрай нестабільною [1, с. 270].

Саме у цей критичний період відбулась якісна переоцінка цінностей. Представники преси дійшли висновку, що зараз не достатньо оборонної пропаганди, час змінити її методи і перейти від окремих операцій, розрахованих, як правило, на інтелектуальну еліту, до масової пропаганди на населення як союзних і нейтральних держав, так і на противників. В результаті пропагандистський апарат було реорганізовано в черговий і останній раз за час війни. Всі його служби формально відділялись від Форін Офіс і переходили у підпорядкування

нового Міністерства інформації, яке очолив газетний магнат, канадець за походженням лорд Бівербрук. 10 лютого 1918 року він офіційно став першим міністром інформації. Його призначення стало кульмінацією еволюції британської пропаганди, а також кінцем 3-річного контролю цієї діяльності Міністерством закордонних справ.

Офіційно Міністерство інформації було створено 4 березня 1918 року. Його основна задача була сформульована на диво лаконічно: «спрямовувати думки у всьому світі» – нелегке завдання для штату з майже 500 чоловік. Міністерство складалось із трьох секцій. Перша секція відповідала за пропаганду всередині країни та поза нею, і поділялась на три субсекції: внутрішньої, зовнішньої та пропаганди у військових зонах. Друга секція відповідала за зв'язки з громадськістю, пресу, літературу, фільми тощо. І третя – за персональну пропаганду, яка функціонувала завдяки Закордонному прес-центру [2, с. 56-57].

Отже, зміна організаційної структури британської зовнішньополітичної пропаганди та її методів здійснювалася у відповідності до самого характеру змін у ході війни. Під кінець 1916 року було очевидно, що Перша світова війна, на відміну від попередніх конфліктів, стала війною широких мас населення, а не лише армій воюючих держав. Моральний стан «маси», її здатність і далі докладати зусилля до остаточної перемоги над противником стали вирішальними факторами ведення війни. Отож назріла необхідність змінити форми і методи пропаганди, яка тепер повинна була впливати на широку громадськість, в першу чергу у ворожих країнах. Отже, після багатьох спроб реорганізації у 1916 – 1917 роках, на завершальному етапі Першої світової війни пропаганда досягла рівня Міністерства інформації.

Список літератури:

1. Харвей Д., Худ К. Британское государство / Д. Харвей, К. Худ. – М.: Изд. иностр. лит., 1961. – 388 с.
2. Sanders M.L., Taylor P.M. British Propaganda During the First World War, 1914-1918/ M.L. Sanders, P.M. Taylor. – L.: The Macmillan press, 1982. – 320 p.

Тетяна Сірман
Науковий керівник – асист. Цікул І. В.

Європейський досвід забезпечення гендерної паритетності в системі політичних відносин

Досягнення гендерного паритету в сучасній європейській практиці відповідає вимогам сталого демократичного розвитку. Однак, незважаючи на те, що Конституціями всіх держав-членів ЄС закріплено принцип рівності громадян перед законом (у тому числі й рівність у реалізації права обирати та бути обраним незалежно від статі), загальносвітова статистика рівня представництва жінок у загальнодержавних та місцевих виборних органах засвідчує домінування у складі цих органів представників чоловічої статі. В Європі середній показник представництва жінок у парламентах складає 23 %, а у світі 14 %.

Правда, така ситуація не характерна для скандинавських країн (Швеція, Норвегія, Фінляндія, Данія), де рівень представництва жінок в органах законодавчої і виконавчої влади, представницьких органах місцевого самоврядування помітно наближається до „ідеального” рівного представництва. Разом з тим наведений приклад скандинавського досвіду - швидше виняток, який лише підтверджує загальне правило про нерівність розподілу посад в органах публічної влади. Не вдаючись до аналізу історичних, культурних та інших причин цього явища, відзначимо, що політика забезпечення певного балансу представництва обох статей в органах влади сьогодні є одним із важливих векторів державної політики багатьох країн-членів ЄС.

У деяких країнах ЄС створено спеціальні органи, основною метою діяльності яких є контроль за дотриманням рівності можливостей жінок і чоловіків у різних сферах суспільного життя, у тому числі – політичній. Зокрема, з 1999 р. у Португалії функціонує Міністерство з питань рівності [2], у 1988 році аналогічний орган (Головний секретаріат з питань рівності як структурний підрозділ МВС) було створено у Греції [3], у 1981–1987 рр. у Фінляндії було утворено Раду з питань забезпечення

рівності жінок і чоловіків, запроваджено посаду Омбудсмана з питань рівності та створено Раду з питань забезпечення рівних прав. Варто відзначити й те, що практика впровадження механізмів, спрямованих на забезпечення представництва у виборних органах обох статей, була оцінена Європейською комісією за демократію через право як така, що заслуговує на позитивну оцінку [1].

Загалом, дослідження сучасного європейського досвіду в царині стимулювання адекватного представництва жінок у виборних органах дозволяє виділити декілька методів вирішення розглядуваної проблеми. По-перше, це організаційні заходи, які зводяться до організації жіночих партійних секцій, а також груп з прав жінок; пропаганди ідеї гендерної рівності; лобіювання й інтеграція жіночими групами пропозицій у програмні документи партій; проведення жіночими громадськими групами спеціальних консультацій і дискусій з партіями. По-друге, це законодавчо-правові заходи, які передбачають прийняття закону про рівні права й можливості; впровадження паритетних механізмів у формуванні керівництва партійних органів; введення гендерних внутріпартійних квот, а також квот у представницьких і виконавчих органах влади; резервування місць для жінок у партіях; розробка дольових форматів і черговості чоловіків і жінок у партійних списках на виборах.

Список літератури:

1. Кодекс належної практики у виборчих справах. Керівні принципи та пояснювальна доповідь, ухвалені Венеціанською комісією на 52-й сесії (Венеція, 18 – 19 жовтня 2002 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.venice.coe.int/docs/2002/CDL-AD\(2002\)023rev-ukr.pdf](http://www.venice.coe.int/docs/2002/CDL-AD(2002)023rev-ukr.pdf)
2. Romao I. Woman in Decision_making: Report from Portugal / I. Romao [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fczb.de/projekte/wid_db/CoRe/Portugal.htm
3. Sianou F. Woman in Decision_making: Report from Greece / F. Sianou [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fczb.de/projekte/wid_db/CoRe/Greece.htm.

Марія Скулеба

Науковий керівник – доц. Герегова С.В.

До питання про заснування жіночих товариств на Буковині у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

Із зародженням українського національного руху та початком діяльності перших українських товариств у 70-80-х роках ХІХ ст., формуванням народовської та москвофільської суспільних течій, виходом українства на арену політичної боротьби зародився й активізувався й жіночий рух на Буковині.

Діяльність українських жіночих товариств на Буковині у зазначений період мала соціально-релігійний і громадсько-суспільний напрями та визначалася такими основними функціями: організаційна, інтеграційна, просвітницька, виховна.

Загалом, першопочатки емансипаційного руху жінок на західноукраїнських землях дослідники пов'язують зі створенням перших українських жіночих організацій благодійно-доброчинного спрямування, а саме «Товариства руських дам» (1878, Львів), світського «Товариства руських жінок» (1884, Станіславів) під керівництвом Н. Озаркевич-Кобринської та першого товариства на Буковині «Мироносиці», заснованого 1886 року в Чернівцях за ініціативою о. К. Костецького.

Останнє мало на меті об'єднання жінок передусім греко-католицького віросповідання (головою стала Н. Шанковська, а секретарем – К. Чертенко-Костецька). Члени товариства допомагали бідним, збирали пожертви у багатіїв-купців для відкриття бурси для навчання дівчат-українок та їх підготовки до учительської праці на селі й кравецької школи та майстерні. Вони організували першу на Буковині «захоронку» (дитячий садок), де виховували дітей в українському національному дусі, активно протидіючи онімечуванню та румунізації дітей.

До створення жіночих організацій активно долучалися представники буковинської інтелігенції. Так, активна підтримка І. Франком та М. Павликом діяльності засновниці першої жіночої організації у м. Станіславові Н. Кобринської сприяла поширенню жіночого руху на західноукраїнських землях. У жовтні 1894 року за ініціативою дружини судді Геровської було засноване «Общество руських женщин» у Чернівцях, хоча

на відозву у справі його організації відгукнулося спочатку лише п'ять русинок. На це одразу відреагувала газета «Буковина»: «Вже той факт доказує якнайліпше потребу товариства, котре би zorganizувало наше освічене, але дотепер майже зовсім байдуже жиюче руске жіноцтво на Буковині і зробило єго національно свідомим...» [1].

Створення товариства підтримали Ст. Смаль-Стоцький та О. Попович, а також О.Кобилянська, яка в 1894 році на зборах жінок виступила з доповіддю «Дещо про ідею жіночого руху». Вказуючи на важке й безрадісне життя жінок на Буковині, вона закликала їх боротися за свою людську гідність, здобувати освіту, «стати на власні ноги у житті, щоб могли стати гординою наших батьків, братів, мужів і стати підпорою нашому народові, підвалиною нашої нації, щоб вона могла славитися своїм жіноцтвом, як своїм найкращим цвітом» [3, с.155]. Товариство організувало курси крою та шиття для дівчат, курси для неписьменних, проводило лекції, вечори. Згодом їхня робота набула яскраво вираженої москвофільської орієнтації та звелася до пропагандистських заходів [1, с.222].

Важливим фактором у пошвавленні діяльності українських жіночих товариств стало започаткування ними спеціальних друкованих речників, зокрема «Самостійна думка української матері» та постійних рубрик на шпальтах газет «Час», «Жіноче діло», «Жіночі вісті», «Жіночі справи» тощо.

Жіночий рух у краї мав певну специфіку. Відрізняючись від загальноєвропейського феміністичного руху передусім тим, що не ставив перед собою мету докорінних соціальних змін та змін політико-правових аспектів жіночого безправ'я, він привертав увагу до проблеми безправного становища жінки у тогочасному суспільстві, відстоюючи необхідність боротьби за духовне розкріпачення жінки і матері як особистості.

Список літератури:

1. Буковина (Чернівці). – 1905. – 8 (21) травня.
2. Добржанський О.В. Національний рух українців Буковини другої половини ХІХ – ХХ ст. – Чернівці: Золоті литаври. – 574 с.
3. Кобилянська О.Ю. Дещо про ідею жіночого руху // О.Кобилянська. Твори: У 5 т. – К., 1963. – Т.5. - С.151-157.

Станіслав Слободян

Науковий керівник – проф. Сич О. І.

Йоган Густав Дройзен – засновник методології історичної науки

Йоган Густав Бернхард Дройзен – німецький історик, професор, глава «малонімецької школи» [2, с. 138]. Він увійшов в історію не тільки як науковець, що вперше увів у науковий обіг термін «еллінізм», але і як видатний теоретик історії.

У своїх працях науковець одним з перших піддав рішучій критиці позитивістську методологію історії, що займала в той час домінуючі позиції в історіописанні. Дройзен виступав проти зведення історії до емпіричної роботи, покликаної лише постачати матеріал для філософів.

З іншого боку, професор також доволі жорстко критикував сучасну йому філософію історії (праці Г. Гегеля, О. Конта, Г. Бокля). Він вважав їх теорії непродуктивними, вказуючи на те, що останні дуже різко суперечать одна одній. Натомість писав, що якби філософи узяли на себе лише обґрунтування історичного процесу пізнання, то це заслуговувало б найбільшої вдячності.

Безперечно, основний внесок Й. Г. Дройзена у розвиток історичної науки у тому, що він одним із перших поставив у центр уваги історика сам процес історичного пізнання. Таким чином, фактично, він вперше започатковує методологію у якості окремої, повноцінної частини історичної науки, а не просто у вигляді інструкцій чи побажань для колег.

Дройзен бачив наукове завдання істориків свого часу (і в першу чергу, своє власне завдання) в тому, щоб узагальнити методи, розвинути їх систему, розробити їх теорію і таким чином встановити не закони історії, а лише закони історичного пізнання і знання [3, с. 90].

Якісно новий підхід до історичної науки приніс плідні результати у теоретизуванні. Основні теми «історики» багато в чому визначили зміст історико-теоретичних дискусій усього ХХ ст. [1, с. 14]

Одним з прикладів принципово відмітного від позитивістського підходу до історичного знання є поняття історичної реаль-

ності. За Дройзенем, результатом критики джерел є не підтверджений історичний факт, а тільки створення на її основі достатньо точної і конкретної думки. При чому теоретик наголошував на тому, що ця думка може і повинна бути не остаточною, стверджуючи, що з кожним дослідженням історія стає ширшою і глибшою.

Предметом історичної науки Дройзен бачив не минуле як таке, а дії людини у минулому, які іменував «вольовими актами». Тракткування цих «актів» також ішло у розріз з позитивістською традицією, яка не надавала діям людини визначального значення, здебільшого бачачи у них реалізацію історичних законів, що лежали в основі історичного процесу. Навіть при дослідженні «макрофеноменів» (держава, народ, церква, тощо), автор відзначає те, що їх діяльність відбувається виключно завдяки «вольовим актам» людей.

Сутність історичного методу за Дройзенем – «розуміння шляхом дослідження» [1, с. 463]. «Розуміння» прийшло на зміну «опису і пояснення» позитивістів та «проникнення» романтиків, ставши новим шаблоном у методології соціальних наук.

Отже, внесок Й. Г. Дройзена у розвиток історичної науки став у багатьох відношеннях переломним і визначив перехід від по-зитивістського знання до більш досконалих теоретичних конструкцій, розроблених шляхом наукової рефлексії.

Список літератури:

1. Дройзен Й. Историка. – СПб., 2004. – 583 с.
2. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності. – Львів, 1999. – 227 с.
3. Савельева И. Полетаев А. Становление исторического метода: Ранке, Маркс, Дройзен// Диалог со временем. – 2007. – Вып. 18. – с. 68-96.

Світлана Снітко

Науковий керівник – доц. Семенко В. В.

Євролект: особливості молоді фахової мови європейського права

Формування євролекту, як нової мовної сутності, розпочалося у 50-ті роки минулого століття і було викликано новими інтеграційними процесами у Західній Європі. Статус євролекту досі остаточно не визначено.

Першим про особливості європейської мови зазначив міністр закордонних справ Франції Арістид Бріан (Aristide Briand), який після підписання Локарнського пакту (1928 р.) (Locarnopact – в українській правничій традиції Пакт Бріана-Келлога [1, с. 407] згадував переговори з німцями так «...wir haben Europäisch gesprochen. Das ist eine neue Sprache, die wir lernen müssen» («... ми розмовляли європейською мовою. Це нова мова, яку ми повинні вивчити»). Хоча він звісно не мав на увазі лінгвістичні проблеми, але ж все таки, на нашу думку, він мав рацію, оскільки правничій та адміністративній комунікації ЄС властиві специфічні мовні особливості.

Відомо, що мовна політика ЄС ґрунтується на концепції багатомовності, або мультилінгвалізму. Проте, незважаючи на всі заходи і спроби дати лад проблемам, спричиненим багатомовністю Євросоюзу та необхідністю постійних перекладів, мова законодавчих актів ЄС незалежно від мови-носія інформації зазнає постійної критики, свідченням чого слугує застосування для її позначення таких метафоричних лексичних одиниць як *eurobabillage* (від фр. *babil* – балаканина), *brouillard linguistique européen* (незрозуміла європейська мова), *Eurokauderwelsch* (від нім. *Kauderwelsch* – незрозуміла мова, мова засмічена іноземними словами), або *Eurofog* (від нім. *Fog* – рясний туман), «Community jargon» («жаргон Спільноти» або «євро жаргон») [2, с. 2136], що наголошує на недосконалісті мови юридичних текстів ЄС.

Першочерговою причиною критики європейської правничої мови є переклад юридичних текстів ЄС офіційними мовами держав-членів. У даному контексті не можна не погодитися з

абсолютно влучним висловлюванням Умберто Еко: «Мова Європи – це переклад» [4, с. 15].

Ми вважаємо, доцільно згадати відомого перекладача та провідного термінолога Європейської Комісії в Брюсселі, Роже Гоффе (Roger Goffin), який назвав мову Євросоюзу терміном ЄВРОЛЕКТ (Eurolekt). При цьому, на думку дослідника, під цим поняттям належить розуміти не якісь негативні ознаки нової фахової субмови, а виключно її фаховість як на термінологічному, так і на поняттєвому рівнях. У статті «Eurolekt ja – Eurokauterwelsch nein» («Євролект – так, єврожаргон – ні»), він виокремлює та протиставляє поняття «ЄВРОЛЕКТ» та «ЄВРОЖАРГОН», наголошуючи на позитивних рисах першого та недоліках останнього [3].

Ми слідом за Роже Гоффе позначаємо мову законодавчих актів ЄС – євролектом. При цьому використання в даному контексті терміна „єврожаргон“ недоречне і помилкове, хоча б з етимологічних переконань, оскільки термін «жаргон» походить від франц. *jargon*, первісно – пташина мова, незрозуміла мова [1, с. 425]. Отже, варто відзначити, євролект – офіційний термін для номінації відносно молоді фахової мови європейського права, яку перекладачі в європейських інституціях аргументовано позначають неофіційним терміном – переклад.

Список літератури:

1. Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко та ін. – К.: Українська енциклопедія імені М.П. Бажана, 1998. – Т. 2: Д-Й. – 1999. – 744 с.
2. Goffin, Roger Terminographie in der Europäischen Kommission. In: Fachsprachen: ein internationales Handbuch zur Fachsprachenforschung und Terminologiewissenschaft/Hrsg. von L. Hoffmann. – Berlin, New York: de Gruyter, 1998. – S. 2124-2138.
3. Goffin, Roger Eurolekt ja, Eurokauterwelsch nein. Akten des Deutschen Terminologietags, Köln 24.-25. April 1998, Bolzano-Köln, 1999. – S. 163-176.
4. Mitteilung der Kommission an das Europäische Parlament, den Rat, den Europäischen Wirtschafts- und Sozialausschuß der und den Ausschuß der. Brüssel, 2008. – 17 S.

Тетяна Томюк
Науковий керівник— доц. Мінаєв А.В.

Обмеження в правах чорношкірого населення Півдня США (50-60-ті рр. ХХ ст.)

Майже сторіччя пройшло з того часу, відколи Авраам Лінкольн скасував рабство у Сполучених Штатах Америки. Однак на середину ХХ ст. негритянська проблема не була вирішена. Расова сегрегація в транспорті, місцях відпочинку; дискримінація в освіті, житловому питанні, оплаті праці; низьке матеріальне становище та політичне безправ'я чорношкірих; радикальні дії расистів – все це було притаманне США, синонімами яких традиційно вважають «свободу» та «демократію».

У перші повоєнні роки афроамериканців налічувалося близько 15 млн осіб (10 % населення США). Фермери, робітники, буржуазія та інтелігенція складали найбільшню частину населення. Чорношкірі селяни Півдня здебільшого були безземельні, працювали на слабо механізованих фермах у важких умовах та проживали в житлі, 95 % з якого не відповідало встановленим вимогам [2, с. 17].

У містах як Півдня, так і Півночі афроамериканці проживали в гетто. Дискримінація полягала в тому, що часто гетто спеціально відділяли від «білих» районів парками, кладовищами, автострадами, залізницями та спеціальними зонами. Для чорних гетто були характерні велика скупченість населення, відсутність елементарних санітарних умов, нестача лікарень та шкіл, високий рівень захворюваності та смертності мешканців.

Дискримінація в місцях відпочинку та розваг носила характер сегрегації, тобто чорношкірі та білі користувалися цими місцями окремо. Антидискримінаційні закони, які діяли «de jure» не ліквідували сегрегацію. Проти останньої виступав і Мартін Лютер Кінг, один із провідників руху за громадянські права, згадуючи у своїх мемуарах: «Коли я підріс, я не міг змиритися з фактом, що повинен їздити в задньому кінці автобуса чи сидіти в сегрегованій частині поїзда. Уперше, коли

мене посадили за шторою у вагоні-ресторані, мені здалось, що штора падає на мене, принижуючи моє людське «я» [1, с. 7].

Дискримінація в освіті означала неможливість навчатися чорношкірих дітей разом з білими. Крім того, школи в гетто не давали якісної освіти. Серед осіб, яких готували для професій високої кваліфікації, чорношкірі не перевищували 1-2% [3, с. 160]. Чорношкірі американці, які закінчили вищий навчальний заклад (їх частка серед негритянського населення вдвічі нижча, ніж серед білого), майже половина безробітні, а інша велика частина зайнята на некваліфікованій роботі.

У сфері споживання чорношкірим продавали товари по завищеними цінами, а також збували неякісні товари. Проти них діяли завищений відсоток при продажі в кредит, так і нічим не обґрунтована відмова в наданні кредиту. Також чорношкірих нерідко позбавляли страхової допомоги, яка здебільшого була єдиним джерелом існування [2, с. 15].

Дискримінація у політичних правах та свободах виявлялася в тому, що на Півдні та на Півночі чорношкірі були фактично позбавлені можливості займати відповідальні посади в органах влади, в поліції, національній гвардії, в армії, в комісіях по реєстрації виборців, тощо. У низці штатів існував майновий, освітній ценз, інші обмеження, які перешкоджали брати участь у політичному житті [4, с. 30].

Отже, дискримінація чорношкірих американців проявлялась у різних сферах життя суспільства. Цим процесам сприяла дія чи бездіяння органів влади та активна позиція расистів. Очевидно, що однією з підвалин руху за громадянські права в 50-60-х рр. було нехтування основними правами та свободами, гарантованими Конституцією.

Список літератури:

1. Кинг М.Л. Есть у меня мечта...Избранные труды и выступления. – М.: Наука. – 1970. – С. 4 – 15.
- 2.Лихачев Б.П. Негритянская проблема в США. – М. 1968. – С. 3 – 34.
3. Лузик К.С. Положение негров в США (1950-1960 гг.). – К. 1969. – С. 147 – 178.
4. Свободны наконец. Движение за гражданские права в США. М. Дж.Фридман (ред.). – 2008. – С. 26 – 30.

Іннеса Топала

Науковий керівник – доц. Богатирець В. В.

Інформаційно-психологічна війна епохи глобалізації

“Real, total war has become information war” (М. Маклюен)

Ще наприкінці другого тисячоліття вчені світу прогнозували, що ХХІ сторіччя визначатимуть масштабні цивілізаційні зрушення, які торкнуться усіх сфер життя: економічної, політичної, духовної та культурної. Тож ХХІ сторіччя – це епоха кібер-суспільства, для якого важливим є здійснення певної переорієнтації на формування інформаційної культури. Основною проблемою майбутньої інформаційної ери стало не розв’язання тих чи інших технократичних завдань, а культурологічна та психологічна профілактика можливого аксіологічного колапсу, потенційного руйнування мотиваційних основ людської життєдіяльності, запобігання негативного впливу інформаційного середовища на людину [3].

Інформаційні війни є інформаційними технологіями, що впливають на інформаційні системи, маючи на меті введення в оману масової чи індивідуальної свідомості чи насадження своєї волі, виведення з ладу або десинхронізацію процесів управління суспільством та його складовими, передовсім військовими [5].

На нашій планеті триває Четверта світова війна. Це війна нового типу. Вона ведеться методом «культурної агресії», тобто є невидимою [3]. Офіційно Четверту світову війну ніхто не оголошував. У цьому її відмітність від Першої (1914–1918 рр.), Другої (1939–1945 рр.) і навіть Третьої (1946–1991 рр.) світових воєн. Шлях до нового світового порядку — це, перш за все, економічна війна за перетворення світу в єдиний ринок, економічну надімперію, своєрідний аналог західного супермаркета. Державам визначено стати його відділами з управляючими у вигляді урядів. Керівництво такою гігантською суперсистемою буде виконувати світовий уряд. Задля досягнення поставленої мети й було розв’язано Четверту світову війну [3].

У конкретно-історичному плані вона перебуває у тісному зв’язку з новою епохою — глобалізацією, що чітко

простежується з початку 1990-х років минулого століття. Війна охоплює не тільки фізичний простір (Землю, моря й океани, повітря, космос), а й інформаційний, психологічний, економічний, духовний, ідеологічний і цивілізаційний простори. Напрями глобальних ударів збігаються з напрямками глобалізації [2]. У Четвертій світовій війні вирішуються надзавдання глобального характеру. Мова йде про насильницьке розповсюдження нового мережевого світового порядку, котрий вишиковує людство в єдину мережеву структурно-функціональну систему без державних національних утворень, з єдиною космополітичною ідеологією і мораллю, що ґрунтуються на нищих інстинктах, з новим примітивним способом життя [4]. По суті, виконується завдання формувати майбутню модель світу, основу на тільки одних цінностях із запереченням усіх інших, з уніфікацією світогляду, манери поведінки, міжцивілізаційних відмінностей [3].

Отже, метаідеологія інформаціоналізму дає можливість якомога повніше описати та пояснити наявні процеси і диктує новий метадискурс стратегії суспільного розвитку. Саме володіння інформацією та переважним впливом на ІКТ є головними інструментами Четвертої світової війни.

Список літератури:

1. Олександр Рудаков Стратегия информационной войны. – М.: 2003. – 148 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tulaev.info/pdf/08_P.V.Tulaev_Rudakov_Strategy.pdf
  2. Олег Вусатюк Сучасний інструментарій глобальної інформаційної війни і західний вектор тиску на Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ijimv.knukim.edu.ua/zbirnyk/1_2/3-vusatyuk.pdf
  3. М. І. Сенченко Четверта світова інформаційно-психологічна війна. — К. : МАУП, 2006. — 64 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://maup.org/lib/senchenko/4_svitova_viyna_2.pdf
  4. Расторгуев С.П. Формула информационной войны [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rc-analitik.ru/file/%7B76a67493-79d7-450b-be1d-87c430f27d0f%7D>.
- Почепцов Г.Г. Інформаційна політика :Навч. посіб. 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2008. — 663 с.

Ольга Федорук

Науковий керівник – доц. Холодницький В.Ф.

Передумови та причини радянсько-німецького співробітництва

Після Першої світової війни у вкрай важкому становищі опинилися Веймарська Німеччина та Радянська Росія. Розпад системи народного господарства в обох країнах спричинив необхідність пошуку шляхів виходу з системної кризи. Вона посилювалася тим, що обидві країни перебували в умовах зовнішньополітичної ізоляції. Німеччина звинувачувалася у розв'язанні Першої світової війни, а Росія не була запрошена до участі у Паризькій мирній конференції внаслідок капітуляції та укладання Брест-Литовської мирної угоди [3]. Обидві країни потребували різносторонніх торгівельно-економічних, виробничих, наукових та військово-технічних контактів, що стало однією з основних причин появи їхнього співробітництва.

Визначними міжнародно-політичними подіями тоді стали укладання Брест-Литовської, Версальської та Рапалльської мирних угод.

Брест-Литовська мирна угода, укладена 3 березня 1918 р. між Радянською Росією, з одного боку, і Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією та Туреччиною – з іншого передбачала припинення війни, демобілізацію російської армії, відторгнення від Росії Прибалтики, Білорусі та України [1, с.104]. Також вона спричинила важкі умови для Росії (особливо зобов'язання сплатити Німеччині 6 млрд. марок золотом), але стала своєрідним компромісом з Німеччиною, який вивів країну з війни.

За Версальською мирною угодою від 28 червня 1919 р. Німеччина визнавалася єдиним винуватцем війни та відмовлялася від Ельзасу, Гданська, Мемеля та багатьох інших територій. Загалом втрати Німеччини становили приблизно 13% територій і 11% населення [3]. На неї накладалися жорсткі військові обмеження. Загальна сума репарацій становила 132 млрд. золотих марок [2, с.193]. Геополітична мапа Європи за Версальською мирною угодою виявлялася такою, що Росія

відокремлювалася від Центральної і Західної Європи. Її міжнародна ізоляція посилювалася.

Рапалльська мирна угода, укладена 16 квітня 1922 р. означала вихід з міжнародної дипломатичної ізоляції РСФСР, для якої це був перший повномасштабний крок, що призводив до визнання її де-юре як держави, а для Німеччини це була перша рівноправна угода в умовах Версальсько-Вашингтонської системи [4, с.66]. Сторони взаємно відмовлялися від претензій на відшкодування військових витрат і невійськових збитків. Обидві країни визнали принцип найбільшого сприяння в якості підґрунтя їхніх правових та економічних відносин.

Завдяки угоді Червона Армія отримувала можливість використовувати технічні досягнення німецької військової промисловості, а Рейхсвер отримав можливість підготовки пілотів, танкістів і фахівців з хімічної зброї, а також навчання своїх офіцерів поводженню з новою зброєю, виготовлення та володіння якими було заборонено Німеччині.

Отже, передумовами радянсько-німецького співробітництва слід вважати укладання Брест-Литовської, Версальської та Рапалльської мирних угод, а причинами ізоляцію та скрутне економічне становище обох країн після Першої світової війни. Рапалльську угоду варто визначати, як початок економічного, торговельного та військового співробітництва Німеччини та СРСР.

Список літератури:

1. Ахтамзян А.А. Профили рапалльской дипломатии. / А.А. Ахтамзян // Вопросы истории. 1974. – №2. – С. 100-124.
2. Баев В.Г. Вопросы репарационной политики Веймарской республики. / В.Г. Баев // Вопросы истории. – 1977. – №9. – С. 192-199.
3. Горлов С.А. Совершенно секретно: Альянс Москва – Берлин, 1920 – 1933 гг. (Военно-политические отношения СССР – Германия) / С.А. Горлов. – М.: ОЛМА-ПРЕСС. – 2001. – 352 с. Режим доступа: <http://ricolor.org/history/rsv/how/go/> (дата перегляду 02.01.2014).
4. Кобляков И.А. От Бреста до Рапалло. Очерки истории советско-германских отношений с 1918 по 1922 гг. / И.А. Кобляков. – М.: Госполитиздат. – 1954. – 251 с.

Назарій Христан
Науковий керівник – асист. Филипчук О.М.

Русько-візантійські матримоніальні зв'язки в кінці XI - початку XII ст.

Русько-візантійські матримоніальні відносини добре відображені у давньоруських писемних джерелах. Однак, ряд шлюбів не знаходить репрезентації у візантійських хроніках та історіях. Вибраний нами для дослідження матримоніальний союз базується на згадці «*Повісті временних літ*», де під 6612 (1104 р.) збереглась коротка замітка наступного змісту: «*Ведена дщи Володарева за цревичь за Олексиничь, Цесарюгороду, мѣсяца иуля въ 20*» [1, стб. 280]. Причини, які змусили Ростиславичів тяжіти до союзу з Візантією, згідно історіографічної традиції, зумовлені конфронтацією з київським князем Святополком Ізяславичем. Союз із Болеславом III Кривоустим не виправдав очікувань Святополка. Його тесть не міг надати реальної допомоги, оскільки у нього самого були проблеми із західними сусідами.

Тоді київський князь вирішив заручитися підтримкою прямого суперника Візантійської імперії – угорського короля Коломана I Книжника (1095-1116 рр.): «*Ярослав же, сынъ Святополчь, приде съ угры, и король Коломанъ и 2 пископа, и стааа около Перемышля по Вагру*» [1, стб. 270]. Ростиславичі, прагнучи остаточного утвердження своєї влади у Галицькій землі, змушені були шукати допомоги у Алексія I Комніна, який у свою чергу був дуже зацікавлений у здобутті нових союзників на Півночі.

Шукаючи відповідь на питання про мотив укладення матримоніального союзу, пропонуємо поглянути на суттєві міркування О.В. Назаренка. На думку російського медієвіста, договір візантійського імператора був підписаний не з київським князем, а з князями які були підвладні Києву. Зрештою, він міг тлумачитись як певна специфічна форма «васальної залежності» [3, с. 176]. Мають важливість повідомлення візантійського історика Іоанна Кіннама, який назвав суздальського князя Юрія Володимировича

«союзником», а галицького князя Володимирка Володаревича «васалом» імперії [2, с. 115]. Враховуючи добру обізнаність Іоанна Кіннама у зовнішніх справах імперії, його відомості про Володимирка заслуговують на довіру.

У зв'язку із відсутністю інших джерел, важко знайти пояснення так званої «васальної залежності» галицьких князів. О.В. Назаренко зробив припущення, що така залежність була зумовлена лише ідеологічним сприйняттям, дане явище пояснюється специфікою уявлень візантійського імператора Алексія I [3, с. 177]. Втім, варто зауважити, що у нас є підстави вважати статус васала, приписаний Володимирку, певним посиленням на аналогічний статус його батька Володаря. Прийняття Ростиславичами сюзеренітету Візантії виглядає досить привабливо, враховуючи становище князів.

Цікаво, що участь Ростиславичів у військовому конфлікті Русі з Константинополем 1116 р. у джерелах не зафіксована. Однак, наступного року князі підтримали Володимира Мономаха у поході на норавливого та сепаративно налаштованого волинського князя Ярослава Святополковича: *«Ходи Володимеръ на Ярославца Стѣполч[и]ча к Володимерю и оумириса с нимъ»* [1, стб. 291].

Отже, немає підстав не довіряти повідомленню *ПВЛ* про шлюб доньки Володаря Ростиславича, яке тим більше належить сучаснику подій.

Список літератури:

1. Полное собрание русских летописей (далі – ПСРЛ). Т.1. Лаврентьевская летопись. – М.: Языки славянской культуры, 2001 (репринт видання: Лаврентьевская летопись // Полное собрание русских летописей. – Ленинград, 1926. – Т.1); ПСРЛ. – Т.2. – Ипатьевская летопись. – М.: Языки славянской культуры, 2001.

2. Иоанн Киннам. Краткое обозрение царствования Иоанна и Мануила Комнинов (1118-1180). – Пер. В.Н. Карпова. – Санкт-Петербург, 1859.

3. Назаренко А.В. Первые контакты Штауфенов с Русью (К истории русско-немецких отношений в 30-е гг. XII в.) // Восточная Европа в исторической ретроспективе: к 80-летию В.Т. Пашуто. – Москва: Языки русской культуры, 1999.

Юлія Червенюк

Науковий керівник – доц. Струтинський В.Є.

Українська «м'яка сила» та польське суспільство

Сучасна зміна ландшафту міжнародних відносин підсилює інтерес до «м'якої сили», яка виступає ефективним важелем здійснення зовнішньої політики, а також інструментом впливу на інші суб'єкти міжнародних відносин. Згідно концепту Дж. Ная, продуктивність «м'якої сили» залежить від таких факторів як культура, політичні цінності, зовнішня політика, а також їх привабливості та здатності до розвитку та вдосконалення.

Дана концепція надзвичайно актуальна і для України, де «м'яка сила» має потенціал до нарощення, але нині демонструє дуже низькі показники. Згідно з «Rapid-growth markets soft power index», Україна має індекс 8,1, для порівняння, сусідня Польща – 9,2, посідаючи у рейтингу «Топ 20» 13 і 11 місця відповідно. Першість у даному рейтингові посів Китай із показником 30,7 [3].

Формування позитивного міжнародного іміджу, як інструменту «м'якої сили» – це пріоритетне завданням державної політики України. У березні 2010 р. Міністерство закордонних справ презентувало масштабну програму позиціонування України за кордоном під гаслом «Україна – відкритість». Проте, дана ініціатива не стала результативною, оскільки український «м'який потенціал» зазвичай гальмується нестачею фінансового забезпечення.

Сучасний рівень українського «м'якого впливу» на польське суспільство демонструє дослідження Інституту світової політики, згідно якого індекс «м'якої сили» української держави в Польщі становить 4 бали за десятибальною шкалою. Під час розрахунків були використані та оцінені різні параметри, насамперед внутрішній і зовнішній курс країни (4 бали), впливовість української громади в РП (4 бали), діяльність посольств України (3 бали), популярність української культури (5 балів), привабливість української продукції (3 бали) [2].

У контексті концепту «м'якої сили» українська культура виступає найефективнішим інструментом її реалізації. Розвиток

українсько-польської культурної співпраці отримав документальне оформлення у Попередній угоді між урядом України і урядом Республіка Польщі з питань культурного і наукового співробітництва (1992 р.).

Важливим чинником стратегії «м'якої сили» у культурологічному аспекті є діяльність української громади у Польщі, яка виконує інформаційну функцію, реалізуючи «м'яку дію» на місцеве населення [1].

Незважаючи на позитивні фактори впливу «м'якої сили» на українсько-польський діалог, варто говорити і про низку стереотипів щодо України, а особливо – українських заробітчан. Проте, зауважимо, що образ українського студента, який здобуває освіту в Польщі, має позитивне забарвлення. Отже, українське студентство за кордоном – це ефективний інструмент «м'якої сили».

У ході нашого дослідження ми дійшли висновку, що українська політика щодо нарощення «м'якої сили» непослідовна та неоднорідна, а через брак фінансування – неефективна. Проте, за словами Дж. Ная, незважаючи на український культурний потенціал, головним інструментом реалізації «м'якої сили» України є демократія, тому варто розпочати глибинні демократичні реформи. Також важливо переглянути фінансову політику щодо нарощення «м'якої сили» та звернути увагу на польський досвід збільшення привабливості країни на міжнародній арені.

Список літератури:

1. «М'яка сила» України в Польщі: особливості та механізми реалізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bi/Turchyn.pdf>.
2. «М'яка сила» України: ТОП 30 асоціацій з Україною у регіоні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iwp.org.ua/img/IWP_TOP30_screen.pdf.
3. Rapid-growth markets soft power index [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://emergingmarkets.ey.com/wp-content/uploads/downloads/2012/05/TBF-606-Emerging-markets-soft-power-index-2012_LR.pdf.

Ірина Чорна
Науковий керівник – асист. Будник Т.О.

Експресивна іспанська мова: ввічливість як правило

Наше суспільство регульоване низкою моделей і схем поведінки, метою яких є сприяння ввічливості у сфері соціальних відносин. Комплімент – це експресивний акт мовлення, функцією якого є сприяння співрозмовнику та позитивне вираження його поведінки, дій, зовнішності тощо. Як стверджує Х.Хаверкейт: “Комплімент є сильним інструментом переконання в тих типах взаємообміну, в яких баланс “затрата–користь” може бути метою співпраці. У неспонукальних контекстах комплімент може змусити співрозмовника, до якого він адресується, компенсувати його мовцю за нормативним принципом шляхетності” [2, с. 89].

Комплімент можна виражати не лише за допомогою вживання прямих мовленнєвих засобів, а й непрямо, виявляючи лише об’єкт посиленої уваги, не надаючи йому характеристики (¡Trajiste nuevas flores!). Мовець виражає вже відому інформацію для слухача. Непрямий комплімент часто з’являється в мовленні як додаток до монолексичного вигуку (¡Jo, compraste el cochazo! ¡Oye, elpeloteñido! ¡Dios, qué rico el pezcado!).

Отже, комплімент в іспанській мові виражається синтаксично за допомогою стверджувальних та окличних речень. Окличні речення, які є прагматично контрастними в іспанській мові, можуть вживатися без флексивного дієслова. Структури, які використовуються в іспанській мові як привітання, виглядають так: спочатку вживають прості привітання – ¡Felicidades! і ¡Enhorabuena! Від них походить решта форм, деякі з яких сполучаються з іменником. Ці форми мають вигляд образного бажання (¡Feliz aniversario! ¡Felices Navidades!).

В іспанській мові наявні також форми, які є номінальними і позбавлені образного побажання (¡Adoración y enhorabuena!). Для підсилення цього акту вживають кількісні та якісні

прислівники: *Muchísimas felicidades! ¡Muchísima suerte y enhorabuena! ¡Mi más sincera enhorabuena!*)

Здебільшого відповіді на привітання мають такий вигляд:

- подяка: *gracias* та її модифікації, підсилені числівником (*Muchísimas gracias*);

- повернення привітання мовцю за допомогою прислівників взаємності та повторення (*Igualmente felicidades*);

- зменшення похвали (*No es para tanto. No fue nada. Bueno gracias*). В останньому прикладі за допомогою *bueno* мовець хоче пом'якшити офіційну ситуацію і таким чином зменшити важливість привітання [1, с. 302].

Іншими синтаксичними конструкціями, які вживаються для підсилення, є наступні: використання засобів вираження, які слідує один за одним, з пропуском другого терміну. (*Está, que mierde, que trina, etc. que se sube por las escaleras*). За допомогою порівняльних або компаративно-модальних конструкцій, пропущених або ні (*Eres más celoso que mi pade y ya es decir*). За допомогою вигуків (*¡Qué imbécil eres! ¡Anda la mosquita muerta!*). Вираження згоди із висловлюванням співрозмовника (*¿Te gusta la película? Está interesante.- ¡Claro que me gusta! ¿Qué te iba a decir?*); привітання (*¿Te estás sacando el carnéya? - Sí, e lteórico ya. ¡Vaya! ¡Qué suerte! ¡Enhorabuena!*)

Отже, можна стверджувати, що стратегії пом'якшення та підсилення - найпродуктивніші у сучасній іспанській мові. Це стосується як форм їх вираження, так і застосування загалом. Згадані стратегії впливають на ілокутивну силу мовленнєвого акту для отримання бажаного ефекту адресантом.

Список літератури:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Київ: Академія, 2004. – 342 с.
2. Bravo D. Sobre la cortesía lingüística, estratégica y conversacion al en español, *Oralia*. – 2001; 4. P. 299–314.
3. Haverkate H. *La cortesía verbal*, Madrid, Gredos / H.Haverkate. – 199 p.

Ігор Чорний
Науковий керівник –проф. Фісанов В.П.

Сімейні форми виховання дітей в Україні

На сьогоднішній день в Україні в умовах економічної кризи, політичної і соціальної нестабільності, радикальної соціально-культурної трансформації постає проблема щодо необхідності розробки нових форм утримання та виховання дітей, які перебувають у особливо складних і дискомфортних умовах. Перш за все це стосується дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Сімейним кодексом України, Законами України „Про охорону дитинства”, „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” пріоритетом влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, визначено саме сімейне виховання – усиновлення, оформлення опіки (піклування), влаштування у прийомну сім'ю, до дитячого будинку сімейного типу.

Отже, дітям, які не мають можливості виховуватися в біологічній родині, держава законодавчо гарантує право на сімейне виховання шляхом розвитку сімейних форм їх влаштування.

Усиновлення дітей-сиріт і оформлення опіки (піклування) в Україні були і залишаються пріоритетними формами влаштування долі дитини, залишеної без батьківської опіки. Поряд з тим набуває розвитку створення альтернативних форм, у першу чергу це стосується розвитку сімейних форм влаштування таких дітей: ДБСТ і ПС.

Установлення опіки та піклування – це влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сім'ї громадян України, які перебувають переважно в сімейних, родинних відносинах із цими дітьми-сиротами або дітьми, позбавленими батьківського піклування, з метою забезпечення їх виховання, освіти, розвитку і захисту їх прав та інтересів.

Прийомна сім'я – це сім'я, яка добровільно взяла з будинків для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки від 1 до 4 років.

Ефективність діяльності прийомної сім'ї залежить від соціального супроводу.

Соціальний супровід – робота, що передбачає здійснення фахівцем (або групою фахівців) центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі - центри) заходів, спрямованих на забезпечення належних умов функціонування прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу, зокрема надання соціальних послуг.[1., I.,с.1]

Дитячий будинок сімейного типу та прийомна сім'я є окрема сім'я, що створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. [2., I.,с.1]

Переваги виховного потенціалу інноваційних форм опіки над дітьми, позбавленими батьківського піклування, пов'язані з природністю процесу виховання; емоційними контактами дитини з батьками-вихователями, що ґрунтується на довірі дитини до дорослих; з вихованням у малій групі; з спілкуванням дітей між собою в умовах багатодітної родини.

Ефективність діяльності дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей залежить від соціального супроводу, який здійснюється відповідними уповноваженими органами.

Упровадження інноваційних моделей соціальної роботи з дітьми – актуальна й відповідальна справа. Вона потребує нового бачення сенсу професійної діяльності, розробки нових технологій роботи, нових методик оцінювання досягнутого результату.

Список літератури:

1. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту N 3357 від 23.09.2009 року
«Про затвердження Порядку здійснення соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу»
2. Постанова КМУ від 26 квітня 2002 р. N 564 «Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу»

Ірина Юзик
Науковий керівник – проф. Бурдяк В.І.

Дотримання державних норм і контролю для використання земель у межах населених пунктів

Термін «контроль» запозичений у вітчизняну термінологію з французької мови, в якій слово «controle» означає перевірку, спостереження з метою перевірки [2, С. 320]. Контроль за охороною та використанням земель розглядається, як сукупність земельно-правових норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та об'єднаннями громадян, з одного боку, і власниками землі, землекористувачами, в тому числі орендарями [1, С. 251].

Проблема контролю за охороною та використанням земель органами державної влади та місцевого самоврядування привертає увагу вчених різних галузей права. Зокрема, С.І. Хом'яченко обґрунтовує ідеї про те, що контрольна діяльність у галузі використання й охорони земель базується на таких принципах: 1) законності; 2) систематичності (перманентності) контролю; 3) своєчасності контролю; 4) всебічності; 5) глибини (виявлення не тільки наслідків, а й причин відхилення від вимог законодавства); 6) об'єктивності; 7) гласності; 8) результативності (дієвості) [3, С. 10].

Земельним кодексом України у ст. 2 встановлено, що суб'єктами земельних відносин є громадяни, юридичні особи, органи місцевого самоврядування та органи державної влади, до яких віднесено органи законодавчої та виконавчої влади. Конституція України законодавчо закріпила курс на забезпечення верховенства права, охорону прав, свобод і законних інтересів громадян у всіх сферах суспільного життя. Відповідно до ст.16 Основного Закону, забезпечення екологічної безпеки та підтримання екологічної рівноваги на території України є обов'язком держави.

Зазначимо, що Україна має достатньо розгалужену систему контролю. Під організаційно-правовим забезпеченням контролю розуміють систему органів, що здійснюють контроль, та спосіб

правового закріплення цієї системи. Державний контроль здійснюють органи державної влади загальної компетенції (надвідомчий контроль), вищі за підпорядкованістю органи відомчої компетенції (відомчий контроль), спеціалізовані контролюючі органи міжвідомчої компетенції, створені для здійснення суто контрольних повноважень за предметною спрямованістю (міжвідомчий контроль).

Центральним органом виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення й охорони природних ресурсів, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, екологічної безпеки є Міністерство охорони навколишнього природного середовища України.

Основними завданнями контролю за охороною та використанням земель у містах є: перевірка виконання власниками землі, землекористувачами, в тому числі орендарями вимог земельного законодавства; перевірка цільового використання земельних ділянок; дотримання правил забудови, вимог містобудівної документації; попередження і усунення виявлених порушень земельного законодавства; виявлення відхилень від норм чинного законодавства при використанні земельних ділянок громадянами та юридичними особами; прийняття рішень щодо притягнення винних у порушенні земельного законодавства до юридичної відповідальності.

Список літератури:

1. Семчик В.І. Контрольна діяльність органів виконавчої влади як гарантія захисту прав громадян на землю // Державний контроль за дотриманням земельного та екологічного законодавства: стан, проблеми та шляхи вдосконалення – 287с.
2. Словарь иностранных слов. – М.: Русск. язык, 1964. 344с.
3. Хом'яченко С.І. Правове забезпечення контролю за використанням та охороною земель: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.06 / С.І. Хом'яченко; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 2004. – 19 с.

ЗМІСТ

<i>Адамчук Я.</i> Питання сім'ї і сімейних відносин на Буковині у історичній літературі	3
<i>Александрова Т.</i> Роль громадських організацій у процесах демократичного управління	5
<i>Анетрі Г.</i> Придністровський конфлікт: історичний контекст та політичні наслідки	7
<i>Анетроаєй О.</i> Впровадження інтегрованих підходів в управління водними ресурсами за басейновим принципом	9
<i>Балан В.</i> Будівництво найвеличнішої із архітектурних пам'яток Константинополя – Святої Софії	11
<i>Бегін А.</i> Стратегічні напрями забезпечення природно-техногенної безпеки Чернівецької області	13
<i>Бержнар М.</i> Взаємовідносини гетьмана І. Брюховецького з керівництвом православної церкви	15
<i>Бейсюк Б.</i> Агенор Голуховський і Головна Руська Рада: тиха війна	17
<i>Боднарюк Ю.</i> Уявлення українців Карпат про природу відьми	19
<i>Бодніцька А-В.</i> Нейтралітет Бельгії в англо-німецькому протистоянні (на початку Першої світової війни)	21
<i>Бойко М.</i> Суспільно-політичні передумови зародження давньогрецької історіографії	23
<i>Бойчук Р.</i> Юліан Романчук як ключова постать українського представництва у віденському парламенті	25
<i>Бурлака А.</i> Обряд сватання у молдавському селі Балківці Новоселицького району	27
<i>Венгер Ю.</i> Реформування вищих органів влади Афганістану за конституцією 1964 р.	29
<i>Венгренюк Н.</i> Роль М. Грушевського у становленні Всеукраїнської Академії наук	31
<i>Вовк І.</i> Реалізація принципів прозорості та відкритості в діяльності органів державної влади в Україні	33
<i>Галабурда А.</i> Український гетьманат і битва під Віднем 1683 р.	35
<i>Гандзюк К.</i> Іспанська мова в ЗМІ: лексичні особливості	37
<i>Гнатюк О.</i> Громадянська війна у Фінляндії та Росія	39
<i>Говорушко А.</i> Ідеї та перспективи українського національного руху у праці Василя Подолинського «Слово перестороги»	41
<i>Губко А.</i> Відображення міжнародних стандартів у Законі України «Про доступ до публічної інформації»	43
<i>Дубіцька Т.</i> Воєнні дії під Хотиним у 1769 р.	45
<i>Калініченко В.</i> Предмети середньовічного озброєння з Чорнівського городища першої половини XIII ст. (дослідження 2012 р.)	47
<i>Карпо К.</i> Громадське телерадіомовлення у міжнародно-правових документах	49
<i>Кащук О.</i> Політична довіра в концепції громадянської культури	51
<i>Ковалюк Р.</i> Державний інтерес Англії у війні за «іспанську спадщину»	53
<i>Козак Н.</i> Україна у творчості Юліуша Словацького	55
<i>Козуб Т.</i> Єдина соціальна політика Європейського Союзу: сутність та проблеми становлення	57

<i>Кузуб Г.</i> Комунікативні системи політичних партій України «крайнього спектру»: крос-темпоральний вимір (2012-2013рр.).....	59
<i>Куркуляк Е.</i> Неологізми в сучасній мові дипломатії.....	61
<i>Курпа О.</i> Механізми запезпечення гендерної рівності в системі виконавчої влади України.....	63
<i>Лясковський І.</i> Проблеми Професійних спілок у забезпеченні умов захисту прав особистості щодо права на працю.....	65
<i>Мартинюк В.</i> Позиція Румунії щодо сучасного політичного становища в Україні.....	67
<i>Мартинюк І.</i> Сергій Подолинський як прихильник марксистських ідей.....	69
<i>Меленчук Я.</i> Нормативно-правовий аспект управління у природоохоронній діяльності.....	71
<i>Мищенко О.</i> Організація системи електронних звернень громадян України.....	73
<i>Молдован І.</i> Буковинське писанкарство.....	75
<i>Няйко А.</i> Поняття та структура громадянських ідентичностей.....	77
<i>Палій О.</i> Громадянська війна в Таджикистані 1992-1997 рр.....	79
<i>Попова Н.</i> Політична частина Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: зміст та наслідки підписання.....	81
<i>П'ятничук Т.</i> Витоки європейського пацифізму.....	83
<i>Рандіна А.</i> Державна політика щодо розвитку паломницького туризму в Україні.....	85
<i>Рафайлова О.</i> Миротворча діяльність ОБСЄ у вирішенні конфліктів на пострадянському просторі.....	87
<i>Рожок Л.</i> Організації третього сектору: спільні ознаки.....	89
<i>Роман Ю.</i> Тарас Шевченко і Франція.....	91
<i>Саббагх Д.</i> Зовнішня політика Італії на початку ХХІ ст.....	93
<i>Сабляш А.</i> Діяльність Софії Русової як голови Української національної жіночої ради.....	95
<i>Сахновська У.</i> Заснування британського Міністерства інформації на завершальному етапі Першої світової війни.....	97
<i>Сірман Т.</i> Європейський досвід забезпечення гендерної паритетності в системі політичних відносин.....	99
<i>Скулеба М.</i> До питання про заснування жіночих товариств на Буковині у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.....	101
<i>Слободян С.</i> Йоган Густав Дройзен – засновник методології історичної науки.....	103
<i>Снітко С.</i> Євролект: особливості молодшої фахової мови європейського права.....	105
<i>Томюк Т.</i> Обмеження в правах чорношкірого населення Півдня США (50-60-ті рр. ХХ ст.).....	107
<i>Топала І.</i> Четверта світова інформаційно-психологічна війна.....	109
<i>Федорук О.</i> Передумови та причини радянсько-німецького співробітництва.....	111
<i>Христан Н.</i> Русько-візантійські матримоніальні зв'язки в кінці ХІ - початку ХІІ ст.....	113
<i>Червенюк Ю.</i> Українська «м'яка сила» та польське суспільство.....	115
<i>Чорна І.</i> Експресивна іспанська мова: ввічливість, як правило.....	117
<i>Чорний І.</i> Сімейні форми виховання дітей в Україні.....	119
<i>Юзик І.</i> Дотримання державних норм та контролю для використання земель в межах населених пунктів.....	121